

PERSBERICHT

29 mei 2019

Raad van State: Nederlands natuurwetgeving krijgt een zware onvoldoende

Onterechte uitbreidingsvergunningen voor duizenden veebedrijven

Nederlands mestbeleid en Programma Aanpak Stikstof moeten integraal worden herzien

De Raad van State heeft vandaag met twintig uitspraken het Nederlandse natuurvergunningenbeleid in strijd verklaard met het Europees recht. De uitspraak betekent dat duizenden natuurvergunningen voor bedrijfsuitbreidingen niet hadden mogen worden verleend op basis van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het gaat vooral over veehouderijbedrijven, maar ook om kolencentrales en biomassaverbrandingsinstallaties.

Het gevolg van de uitspraak is bovendien dat het Nederlandse mestbeleid integraal moet worden gewijzigd. De regering wordt verweten de natuurschade door bemesting ernstig te hebben onderschat.

De Nederlandse natuur zucht al meer dan vijftig jaar onder ernstige natuurschade vanwege veel te hoge concentraties stikstof, vooral veroorzaakt door het bedrijfsleven en met name de intensieve veehouderij. De stikstof bedreigt de natuur en daarmee uiteindelijk ook de mensen. De rechtszaken zijn aangespannen door coöperatie Mobilisation for the Environment en vereniging Leefmilieu, in samenwerking met Werkgroep Behoud de Peel. In deze juridische titanenstrijd van de drie kleine milieuorganisaties hebben vijf rechtszittingen plaats gehad in een periode van vier jaar.

[Link uitspraak Raad van State](#)

Johan Vollenbroek, voorzitter van coöperatie Mobilisation for the Environment:

MOB, Waldeck Pyramontsingel 18, 6521 BC Nijmegen
email: Info@mobilisation.nl; website: www.mobilisation.nl
Tel: 024 3230491, Fax: 084 745 11 93

"Dit is een enorme overwinning voor de natuur. Al jaren vergiftigen wij als mensen onze leefomgeving. Ammoniak en stikstof zijn voor de natuur gevaarlijke gifstoffen bij de nu bestaande overdosering. Het PAS is gebaseerd op de politieke leugen dat de natuurschade kan worden opgelost met milieutechniek en natuurherstelmaatregelen. De regering is nu verplicht om de duizenden onterecht verleende vergunningen opnieuw te beoordelen. Ingrijpende maatregelen zijn nodig waaronder een krimp van de Nederlandse veestapel. Dat betekent ook dat de boerenorganisaties hun politieke opstelling moeten aanpassen."

Valentijn Wösten, raadsman van Mobilisation en vereniging Leefmilieu:

"De regering is vandaag gezakt voor het examen voor Europees natuurrecht. De regering was eerder met de Urgenda-uitspraak ook al gezakt voor het examen internationaal klimaatrecht. Hoe kan het bestaan dat Nederland op milieugebied jaar in jaar uit een van de slechtste jongetjes van de Europese klas is, en drie kleine organisaties de regering bij de les moet houden?"

Duizenden natuurvergunningen onterecht verleend

De uitspraak betekent dat de duizenden natuurvergunningen die sinds 2015 zijn verleend voor de bouw of uitbreiding van kolencentrales, veebedrijven, wegebouw, biomassacentrales en mestvergisters niet verleend hadden mogen worden. Mobilisation en vereniging Leefmilieu hebben sinds 2015 tegen ruim 400 vergunningbesluiten beroep ingesteld. In twintig van de 400 zaken is vandaag uitspraak gedaan. De overige 380 uitspraken zullen in de komende maanden volgen. Naar verwachting zullen al die beroepen gegrond worden verklaard. Een cruciale politieke vraag is wat met de niet aangevochten vergunningbesluiten moet gebeuren.

De uitspraak van de Raad van State is het vervolg op de uitspraak van 7 november 2018 van het Europese Hof van Justitie. De rechtszaken zijn bij de Raad van State aangespannen door coöperatie Mobilisation for the Environment en vereniging Leefmilieu. Zij stellen dat het Programma Aanpak Stikstof hoofdzakelijk de belangen van het bedrijfsleven dient, en de natuurbelangen afscheept met een fooi.

De regering verdedigde haar vergunningenbeleid door extra natuurschade vanwege het toestaan van bedrijfsuitbreidingen te ruilen tegen natuurherstelmaatregelen. Critici noemen dit beleid een "hypotheek op de toekomst". De ernst van natuurschade door stikstofuitstoot staat wetenschappelijk vast terwijl ernstige twijfel bestaat over het positieve effect van maatregelen om de natuur te herstellen. De Raad van State noemt de verdediging van de regering - beleeft maar zeer beslist - "onzorgvuldig".

Mobilisation heeft ook verzoeken ingediend om de natuurvergunningen in te trekken van een van de drie nieuwe kolencentrales: de RWE-centrale in Eemshaven. Tegen de energiecentrales van Engie en E.ON/Uniper beide in Rotterdam en de bestaande oudere AMER-centrale in Brabant zullen later procedures worden gestart.

Mobilisation en vereniging Leefmilieu zullen de regering en de boerenorganisaties voorstellen om tot constructief overleg te komen over het oplossen van de natuurschade door veehouderij. Op 29 november 2018 heeft al een oriënterend gesprek

met de drie verantwoordelijke ministers plaats gehad.

Mobilisation en vereniging Leefmilieu hebben niet alle duizenden verleende vergunningen kunnen aanvechten bij de Raad van State. Met elk beroep zijn hoge kosten en veel tijd gemoeid. Daarom zijn vooral vergunningbesluiten geselecteerd van grote bedrijven of bedrijven die op korte afstand liggen van natuurgebieden.

Juridische brondocumenten:

Zaaknummer Raad van State uitspraak van vandaag 29 mei 2019:

[ECLI:NL:RVS:2019:1604](#)

De Raad van State heeft de zaak doorverwezen naar het Europees Hof bij uitspraak van 17 mei 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:1260](#)).

Het Europees Hof van Justitie heeft bij uitspraak van 7 november 2018 arrest gewezen ([ECLI:EU:C:2018:882](#)).

Voor het advies van Advocaat Generaal Kokott voorafgaand aan het arrest, zie: <http://curia.europa.eu/juris/> (zaaknummer 293/17).^[L]_[SEP]